

Kolejnym miejscem wędrówki przez gminę Huszlew jest wieś **Kopce**. To tutaj, na południowo-zachodnim krańcu wsi, wybudowana została w końcu XIX w. z fundacji mieszkańców *kaplica p.w. M.B. Częstochowskiej*. Tą sakralną budowlę, założoną na planie prostokąta, zbudowano z palonej cegły na zaprawie wapiennej. Nakryta została dachem dwuspadowym o konstrukcji krokwiowej. W jej frontowej elewacji boki ujęte zostały pilastrami z prostokątnym otworem drzwiowym zamkniętym półkoliście. Szczyt o wierzchołku zamkniętym trójbocznie zwieńczono gładką ścianką o formie prostokąta i krzyżem łacińskim na jego osi prostej. Elewacje boczne (południowo-zachodnią i północno-wschodnią z oknem zamkniętym półkoliście) ujęto dwoma wnękami arkadowymi. Okna i nisze opasane zostały prostymi opaskami. Jego elewacja tylna (południowa) zamknięta została półkolistymi otworami okiennymi w profilowanych szerokich opaskach.

W bliskim sąsiedztwie wsi Kopce położony jest **Mostów**, gdzie w jego południowej części, tuż przy rozwidleniu dróg z Międzyrzecza Podlaskiego na Łosice i Huszlew, wznosi się neobarokowy *kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Anielskiej*.

Ta świątynia zbudowana została w 1937 roku na planie wydłużonego prostokąta. Wysoki korpus nakryto dwuspadowym dachem, osłoniętym z obu stron dekoracyjnymi szczytami. Do elewacji wschodniej, zakończonej wysoką barokową sygnaturką, przylega kwadratowe prezbiterium, zamknięte półkolistą absydą. Otynkowana elewacja świątyni została zwieńczona na cokołach mocno profilowanym gzymsem. W jej zachodniej części naroża ujęto pilastrami wieńcząc je dekoracyjnym szczytem. Na osi tej neobarokowej świątyni wpisano pilastrowy portal główny oraz prostokątne okno ujęte po bokach małymi prostokątnymi płycinami. Portal obejmuje półkoliście zwieńczony otwór drzwiowy, do którego prowadzą trójstopniowe schody. Na środku poziomego dolnego wkomponowano po jej obu stronach dużą płycinę z małymi prostokątnymi oknami. Na środku drugiego poziomu wpisano wąski otwór w formie wywietrznika, natomiast poziom górny wieńczy ostrosłup z osadzonym na nim krzyżem.

Obok koś-cioła, po jego południowej stronie, na planie prostokąta wzniesiono w roku 1920 *plebanię*. Ten parterowy drewniany budynek, częściowo podpiwniczony, osadzony został na podmurówce z kamieni polnych (tzw. otoczków) zespojonych zaprawą cementowo-wapienną. Całość konstrukcji wieńczy wysoki naczółkowy dach wsparty o więźbę dachową krokwiowo-stolcową. Elewacja plebani rozczłonkowana została prostokątnymi otworami okiennymi i drzwiowymi, z drewnianą stolarką futrynową okienną i drzwiową. W elewacji frontowej budynku znajduje się równy wysokością korpusowi ganek, który jest nakryty dwuspadowym daszkiem z parą okien po bokach.

Teraz wkraczamy do wsi **Bachorza**, ostatniej miejscowości w gminie Huszlew. Nie odnaleziono żadnych źródeł dotyczących tej osady aż do XIX w. Na mapie Metzburga z przełomu XVIII i XIX w. miejscowość ta figuruje pod nazwą Bahory.

Prawdopodobnie Bachorza wchodziła pierwotnie w skład któregoś z okolicznych wielkich majątków, a następnie drogą podziału usamodzieliła się i stała się ośrodkiem średniej wielkości dóbr. Około połowy XIX w. należała do Wawrowskich, którzy wzniesli tu istniejący do dziś dwór.

Na przełomie XIX i XX w. posiadłość przeszła w ręce Wróblewskich jako posag córki Wawrowskiego.

Okres I wojny światowej Bachorza przetrwała bez większych zniszczeń. W roku 1930 majątek nabył od Wróblewskich Stanisław Zaręba.

W czasie II wojny światowej położona z dala od głównych dróg, Bachorza stanowiła bazę dla działających w pobliskich lasach oddziałów AK, a córka właściciela dworu Janina, była łączniczką tych oddziałów.

Po wojnie za działalność w okresie okupacji i ich przynależność do AK, właściciele dworu byli prześladowani przez UB. W roku 1950 zginął aresztowany przez UB syn właściciela – Stanisław. Rodzina Zarebów została wysiedlona z dworu i zamieszkała w czworaku a dwór do 1958 roku nie był użytkowany.

Ten *klasycystyczny dwór* stoi do dziś w rozległym krajobrazowym parku. Wymurowany został z cegły na rzucie prostokąta. Jego frontową elewację wsparto dwiema toskańskimi kolumnami, opilastrowanymi na narożach. W środkowej części elewacji budynku znajduje się taras wsparty na czterech słupach. Prowadzą do niego dwuskrzydłowe drzwi. Po bokach znajdują się okna w profilowanych opaskach z gzymsem nadokiennym. Całość obiektu nakryto czterospadowym płaskim dachem.

Dariusz Stasiuk

Kaplica p.w. M.B. Częstochowskiej w Kopcach

Kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Anielskiej w Mostowie

Plebania w Mostowie

Klasycystyczny dwór w Bachorzy